

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

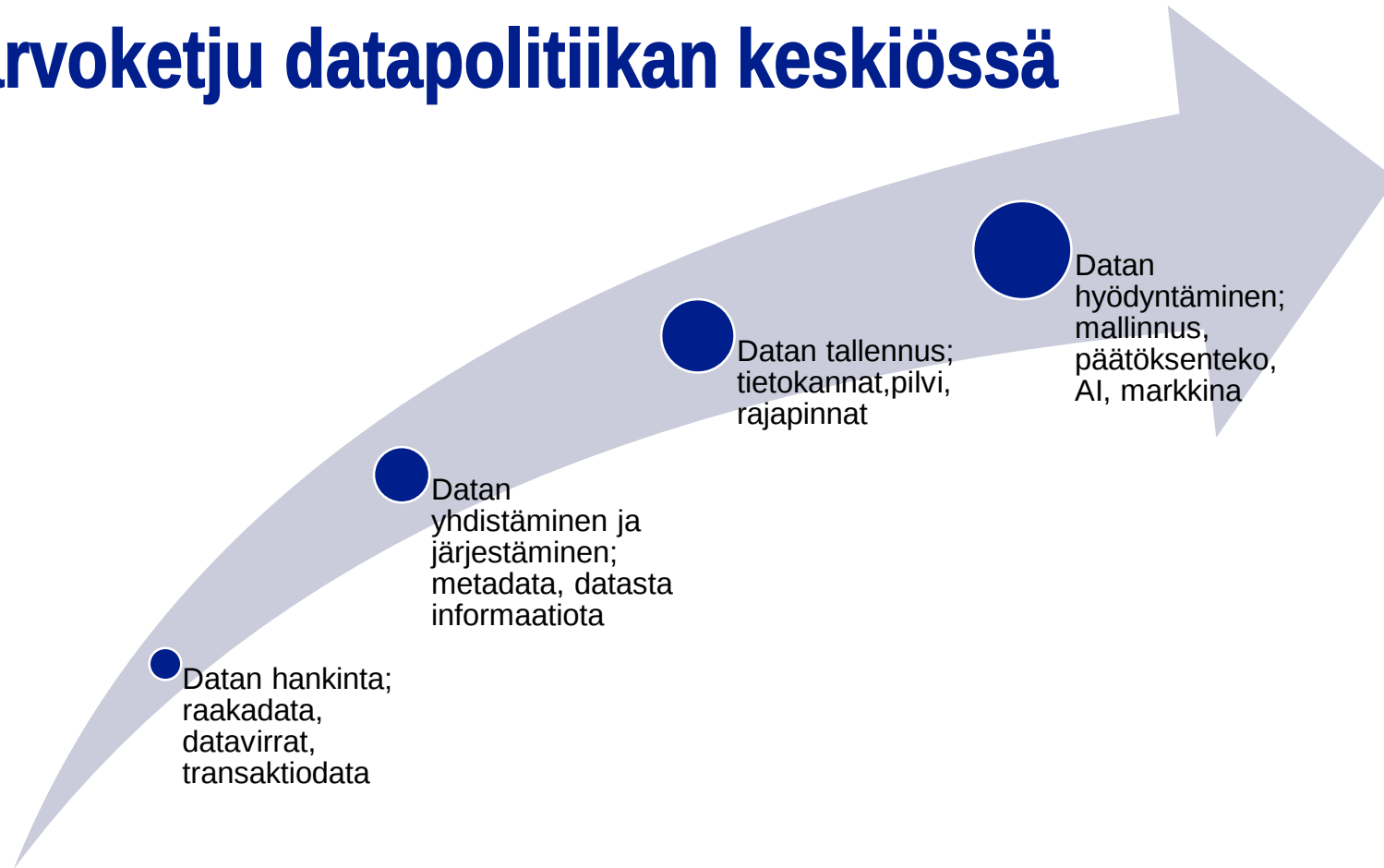
E 113/2025 vp - Dataunionistrategia

LiV 5.3.2026

Maria Rautavirta

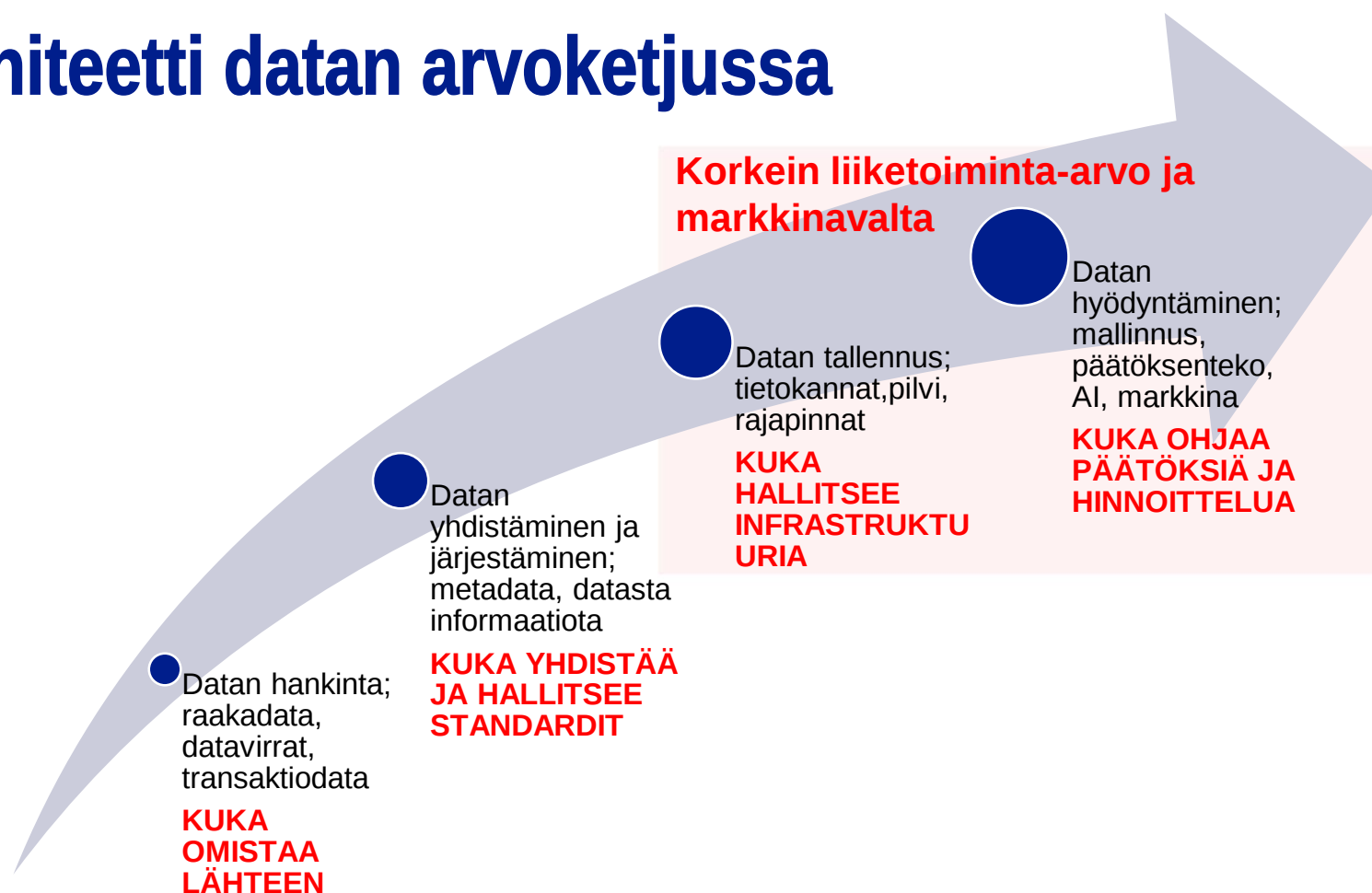
Johtava asiantuntija, datapolitiikka

Datan arvoketju datapolitiikan keskiössä

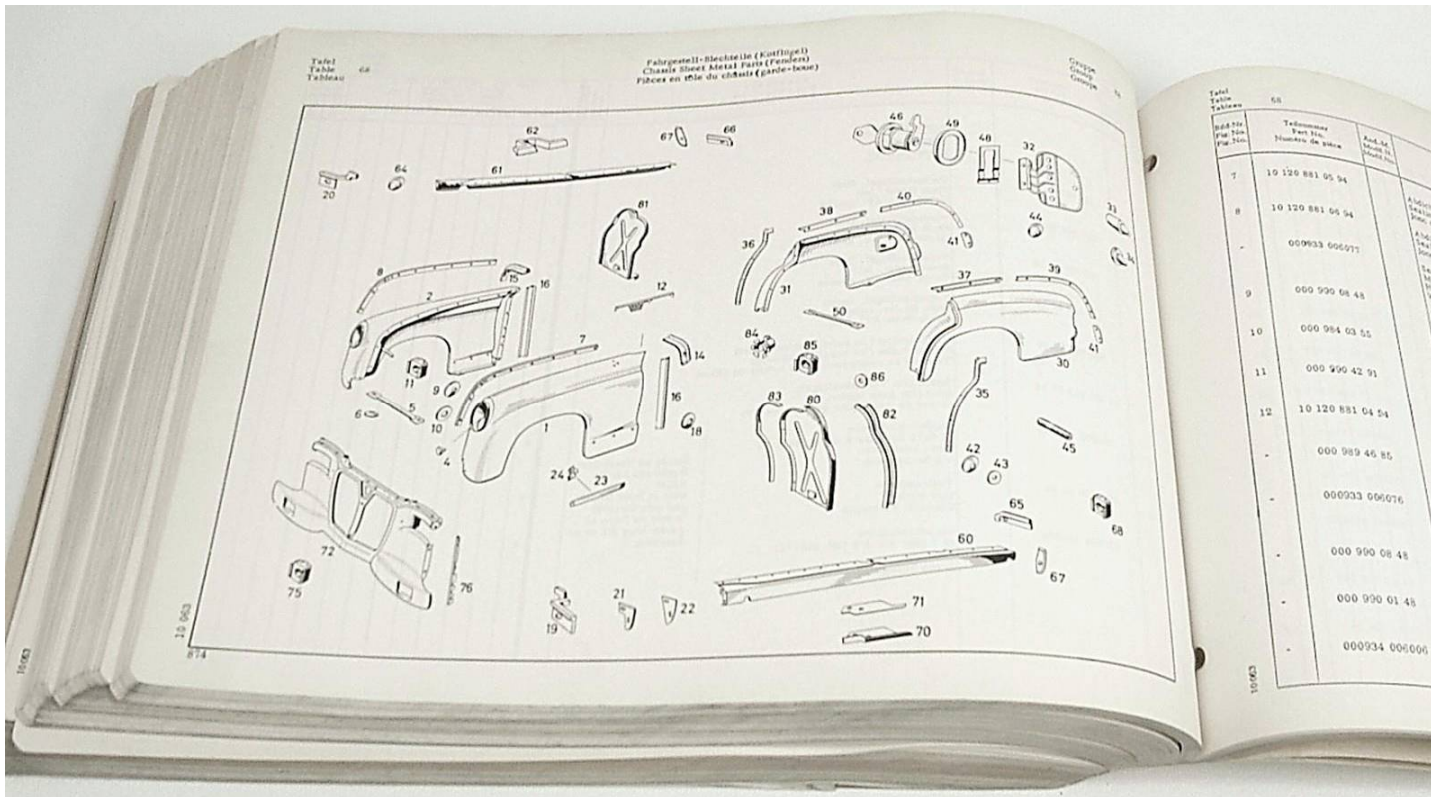
Lähde: Mukaeltu Curry, 2016

Suvereniteetti datan arvoketjussa

Lähde: Mukaeltu Curry, 2016

Politiikka ja sääntely ohjaa globaaleja arvoketjuja

Datastrategiasta 2020 dataunionistrategiaan 2025

- **EU:n Datastrategia 2020**
 - **Tavoite:** Yhteentoimiva, turvallinen datan sisämarkkina
 - **Datan saatavuus ja dataoikeudet**
 - Datahallintosäädös, datasäädös, digimarkkinasäädös
 - Data-avaruudet, datan välityspalvelut, korkean lisäarvon julkinen data

-> raamit ja oikeudelliset puitteet datan saatavuuden ja hyödyntämisen parantamiseen
- **Data Union Strategia 2025**
 - **Painopiste:** Datan hyödynnettävyys tekoälyyn - raakadatasta datatuotteisiin ja käyttötapauksiin
 - Datainfran skaalautuvuus ja rajat ylittävyys
 - EU:n sääntelyn sisäinen koherenssi - päällekkäisen ja ristikkäisen purku
 - Datan luvituksen ja hyödyntämisen automatisointi

Dataunionistrategian sisältö

- PILARI I – Laadukkaan datan skaalaaminen AI:n ja innovoinnin tueksi
 - Ensimmäinen pilari keskittyy datan saatavuuteen ja laatuun sekä infrastruktuureihin, jotka mahdollistavat datan käytön turvallisesti ja tehokkaasti
 - Uusi konsepti: DataLabs, jossa data olisi valmiiksi hyödynnettävässä muodossa
- [PILARI II – Datalainsäädännön virtaviivaistaminen ja oikeusvarmuuden vahvistaminen (tämä katettu digiomnibusissa)]
- PILARI III – Datasuvereniteetin vahvistaminen kansainvälisessä ympäristössä
 - EU:n (yritysten) kyky suojella sensitiivistä ei-henkilökohtaista dataa ja varmistaa tasapuolisuus kansainvälisten datavirtojen hyödyntämisessä.
 - Komissio esittää aktiivisempaa lähestymistapaa rajat ylittävien datavirtojen sääntelyyn, digitaalisen kaupan reiluihin ehtoihin ja kolmansien maiden datan sijaintia koskeville rajoituksille.

Dataunionistrategian keskeiset toimenpiteet

- Datan saatavuuden kasvattaminen
 - Ensimmäiset datalaboratoriot perustetaan Q4/2025, linkitetään AI Factories -aloitteeseen.
 - Tähän kokonaisuuteen liittyen tehdään ohjeistus ja standardit datan syntetisoinnille, valmistelu 2026 alkaen.
- Data-avaruudet saadaan toimintaan laajamittaisesti erityisesti seuraavilla sektoreilla: terveys, energia, liikenne (automaatio ja logistiikka), media, oikeus, puolustus → jatkuva toteutus vuodesta 2026 alkaen.
- Pilvipalveluiden ja tekoälyn kehittämissäädös (Cloud and AI Development Act): lakiesitys Q1/2026, jonka tavoite on lisätä kestävää datakeskuskapasiteettia ja suvereenia pilvi-infrastruktuuria.
- Laadukas data tekoälylle -aloite, jossa laajennetaan julkisen hallussa olevan datan avaamisvelvoitteita korkean arvon dataan, kuten tieteelliseen, kulttuuriperinnölliseen ja kielelliseen tietoaaineistoon. (Q4/2026)
- Datasuvereniteetti ja kansainväliset datavirrat
 - Ohjeet EU-datan reilusta kohtelusta ulkomailla: Q2/2026.
 - Datavuotojen vastainen työkalupakki (anti-data-leakage toolbox): Q2/2026.
 - Toimenpiteet EU:n arkaluonteisen ei-henkilötiedon suojaamiseksi: Q3/2026. Konkreettiset toimenpiteet ovat vielä tarkentamatta.

Dataunionistrategian keskeiset toimenpiteet

- Datan saatavuuden kasvattaminen
 - Ensimmäiset datalaboratoriot perustetaan Q4/2025, linkitetään AI Factories -aloitteeseen.
 - Tähän kokonaisuuteen liittyen tehdään ohjeistus ja standardit datan syntetisoinnille, valmistelu 2026 alkaen.
- Data-avaruudet saadaan toimintaan laajamittaisesti erityisesti seuraavilla sektoreilla: terveys, energia, liikenne (automaatio ja logistiikka), media, oikeus, puolustus → jatkuva toteutus vuodesta 2026 alkaen.
- Pilvipalveluiden ja tekoälyn kehittämissäädös (Cloud and AI Development Act): lakiesitys Q1/2026, jonka tavoite on lisätä kestävää datakeskuskapasiteettia ja suvereenia pilvi-infrastruktuuria.
- Laadukas data tekoälylle -aloite, jossa laajennetaan julkisen hallussa olevan datan avaamisvelvoitteita korkean arvon dataan, kuten tieteelliseen, kulttuuriperinnölliseen ja kielelliseen tietoaaineistoon. (Q4/2026)
- Datasuvereniteetti ja kansainväliset datavirrat
 - Ohjeet EU-datan reilusta kohtelusta ulkomailla: Q2/2026.
 - Datavuotojen vastainen työkalupakki (anti-data-leakage toolbox): Q2/2026.
 - Toimenpiteet EU:n arkaluonteisen ei-henkilötiedon suojaamiseksi: Q3/2026. Konkreettiset toimenpiteet ovat vielä tarkentamatta.

KV-tietovirrat

Working group on data governance at all levels

YK:n työryhmä datan hallinnan periaatteista luovuttaa raporttinsa YK:n 81. yleiskokoukselle syyskuussa 2026

In 2024, the United Nations General Assembly in its resolution [A/RES/79/1](#) requested the Commission on Science and Technology for Development to establish a dedicated working group to engage in a comprehensive and inclusive multi-stakeholder dialogue on data governance at all levels as relevant for development.

The working group will report on its progress to the General Assembly, by no later than the eighty-first session, including on follow-up recommendations towards equitable and interoperable data governance arrangements, which may include:

- Fundamental principles of data governance at all levels as relevant for development.
- Proposals to support interoperability between national, regional and international data systems.
- Considerations of sharing the benefits of data.
- Options to facilitate safe, secure and trusted data flows, including cross-border data flows as relevant for development (all SDGs).

Globaalit haasteet rajat ylittävälle datavirroille

1 Infrastruktuurivaje

- Pilvi- ja compute-kapasiteetin puute
- Teknisen osaamisen puute
- Riippuvuus hyperscalereista

2 Sääntelymallien ristiriidat

- Eri maiden ja kauppasopimusten ristiriitaiset standardit lisäävät epävarmuutta.
- Tämä rasittaa erityisesti pk-yrityksiä ja kehittyviä maita.
- GDPR-tyyppiset adequacy-mekanismit voivat olla taloudellisesti raskaita.

3 Kehittyvien maiden “Raw Data Trap”

- Kehittyvät maat tuottavat raakadataa
- Arvonlisäys tapahtuu globaalissa pohjoisessa
- Kollektiivisten oikeuksien puute

Suomen kannat Dataunionistrategiasta

- Suomi on pitänyt tärkeänä, että EU:n digitaalialan aloitteiden kanssa pystytään edistämään tehokkaasti avoimia ja kansainvälisiä digitaalisia markkinoita, varmistamaan kansainväliset tietovirrat ja korkea tietosuojan ja tietoturvan taso.
- Lisäksi Suomi korostaa, että tekoäly tarvitsee suuria määriä laadukasta dataa. Suomi pitää hyvänä tehostaa keinoja datan hyödyntämiseen turvallisesti tekoälyä varten.
- Suomi peräänkuuluttaa koordinoitua lähestymistapaa ja yhteentoimivuutta lisääviä infrastruktuureita ja standardeja, jotka helpottavat datan käyttöä ja yhdistämistä.
- Suomi pitää tärkeänä vahvistaa EU:n roolia kansainvälisessä datan hallintaa koskevassa yhteistyössä sekä yhtenäistä lähestymistapaa kansainvälisiin kumppanuuksiin ja jäsennehtyyn yhteistyöhön prioriteettimaiden kanssa.

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ
KOMMUNIKATIONSMINISTERIET

Kiitos!